

Kulturní image Ukrajiny: Vlna ukrajinské poezie zaplavila Českou republiku

Olena Laň

V České republice probíhá cyklus premiér divadla hudby a poezie Agadir, které místnímu publiku nabízí díla literátů z Ukrajiny.

Tentokrát divadlo z Brna představilo pražskému obecenstvu Serije Žadana, konkrétně jeho sbírku „Dějiny kultury začátku století“ v překladu publicisty, spisovatele a filologa Dr. Alexeje Sevruka. Tento známý český ukrajiniista má na svém kontě překlady více než 20 autorů: Jurije Andruchovyče, Antona Sančenka, Jurije Izdryka, Valerije Ševčuka ad. A ani Žadana nepřekládal poprvé; v češtině vyšel i „Big Mac“ tohoto kultovního autora.

„Nevídám smysl pracovat nad tím, co se mi nelíbí. A Žadan je mi obzvlášť blízký. Podle mě je to autor světové úrovně, který se může klidně ucházet o Nobelovu cenu za literaturu.

Zabývat se uměleckým překladem se v České republice nevyplácí, protože překladatel v konečném důsledku dostane za hodinu práce méně než pokladní v supermarketu. Díla si vybírám podle svého vkusu a na své riziko, nejdřív je po kouskách vydávám v některých z literárních časopisů a potom čekám, jestli přijde nabídka od nakladatelství. Jestli se ptáte, zda si mi v české variantě podařilo zachovat specifický rytmus Žadanových děl, pak bych řekl, že ano. Kvalitní překlad by vlastně měl znít stejně jako originál. A z ukrajinštiny do češtiny se v tomto smyslu překládá výrazně snadněji než třeba z japonštiny nebo arabštiny,“ řekl spisovatel Alexej Sevruk.

Představení sestavené z poezie Serhije Žadana bylo v pořadí třetí z ukrajinského cyklu Agadiru, který začal inscenacemi básní Serhije a Teřany Džjubových. Tyto akce jsou začleněny do souboru mnoha představení s názvem Na strunách naděje, které probíhají pod patronátem českého centra Pen klubu a jejichž počátek nacházíme už v roce 2013. V tomto projektu zaznívají díla ze zemí, které trpí vnější agresí nebo básně konkrétních autorů, jež jsou ve své zemi z náboženských či politických důvodů pronásledováni. Díky „strunám naděje“ promluvalo za posledních šest let na různých pódíích České republiky 27 básníků a prozaiků z nejrůznějších koutů Země. Herci divadla Agadir představili překlady z arabštiny, turečtiny, čínštiny, perštiny, tibetštiny, angličtiny, španělského, běloruštiny a ukrajinštiny. Projekt je financován Státním fondem kultury České republiky.

„Dosud jsem nezaznamenala, že by po přečtení básně bylo hned jasné, odkud pochází její autor. Poezie je univerzálním a všelidským jazykem prostřednictvím něhož můžete nejlépe vyjadřovat své pocity. A to tak, že vás pochopí i člověk na druhém konci planety. Nemyslím, že má nějaký národ specifická témata básní. Vezměte si Serhije Žadana – píše o drogách, lásce i smrti. Tato témata dráždí každého současného Čecha. Ano, je někdy přespříliš drsný a depresivní, ale takový je život. Podle mě je důležité pochopit, že smrt je vždycky nablízku, ale právě v tomto vědomí musíme hledat pozitiva. A tím směleji musí jít člověk za svými sny. Nemusíme nikam pospíchat, ale právo mrhat časem taky nemáme,“ řekla herečka divadla Agadir Karolína Charvátová.

8. května navštíví Serhij Žadan představení Agadiru založené na textech jeho vlastních básní v pražské Knihovně Václava Havla. Tím však prezentace Ukrajiny na českých pódíích nekončí. Zakladatelka divadla, dramaturgyně Milena Fucimanová, už začíná pracovat nad autobiografií režiséra Olega Sencova. Sbíрку jeho literárních vzpomínek na dětství pro Knihovničku Pen klubu do češtiny přeložila Petruška Šustrová.

Přeložil Petr Ch. Kalina